

عقاید گوناگون درباره خلود اهل بهشت و جهنم

کلمه خُلد و خلود در لغت به مفهوم همیشه بودن، مکث و درنگ طولانی، دوام و بقاست..

کلمه خُلد و خلود در لغت به مفهوم همیشه بودن، مکث و درنگ طولانی، دوام و بقاست و کلمه "خُلد" شش مرتبه و "خلود" یک بار درقرآن کریم ذکرشده است

به گزارش خبرگزاری مهر، مساله خلود و عذاب ابدی از مسائل جنجالی به شمار می رود. چگونه بهشتیان و دوزخیان برای همیشه در بهشت و جهنم مخلص و جاوید می مانند؟ خلود در بهشت که از باب رحمت و تفضل است چندان مورد سوال قرار نگرفته، اما عذاب ابدی از جهات مختلف مورد سوال ملحدان و مومنان واقع شده است.

نخست باید مفهوم خلود را معنا و سپس حد دلالت آن را از نظر کتاب و سنت بیان کنیم. خُلد و خلود در لغت به مفهوم همیشه بودن، مکث و درنگ طولانی، دوام و بقاست. راغب در مفردات القرآن می نویسد؛ خلود به موجودی گویند که از فساد و انحلال محفوظ و ثابت و ماندگار باشد. عرب به هرچیزی که دیرتر دستخوش تغییر و تحول شود و نیز کسانی که جوان مانده اند همچنین به سنگ های روی دیگ "خوالد" گوید به خاطر طول مکث، نه دوام و بقای آنها. اخلد الی الارض، یعنی به زمین چسبیده گویا ماندگار است.

کلمه "خُلد" شش مرتبه و "خلود" یک بار درقرآن کریم ذکرشده است از جمله آیات 34 و 35 سوره ق: اَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ لهم ما يشاءون فيها ولدینا مرید؛ به سلامت وارد بهشت شوید، چرا که روز ورود به جایگاه ابدی است و آنچه را بخواهند برای آنان فراهم است. ولی پیش ما مقامی افزون تر وجود دارد.

موضوع عذاب ابدی، و خلود کافران در جهنم مخالفت موافقان و مخالفان را برانگیخته است، که به آنها اشاره می کنیم:

- برخی به طور کلی منکر وجود دوزخ هستند و عقیده دارند عذاب با رحمت خدا سازش ندارد و این یک نوع اهانت است که بگوییم خدا جهنم را آفریده است. برتراند راسل می نویسد؛ از شخصیت اخلاقی مسیح نقضی بسیار جدی به خاطر خطور می کند که عبارت است از عقیده او به جهنم. البته انکار این گروه، به انکار خدا می انجامد و طبیعی است که در اصل وجود خداوند متعال تردید دارد، منکر جهنم نیز خواهد بود.

- گروهی به عذاب آخرت معتقدند، ولی ابدی بودن عذاب را قبول ندارند.

- جمعی می گویند کسی که فقط گناه کبیره ای مرتکب شود سزاوار عذاب ابدی است.

- يهودي ها معتقد بودند انسانها هر چه جنايت كنند، به عذاب ابدى گرفتار نمى شوند.

- بسيارى از فقيهان و عالمان و مفسران و معدودي از حكيمان و عارفان بر اين عقیده اند كه يك بررسى اجمالى در قرآن و كلمات ائمه معصوم(ع) نشان مى دهد موضوع ابدى بودن بهشت و جهنم از مسائل قطعى و انكار ناپذير است، ولي اشكالاتى شده است كه بايد به آنها پاسخ داد. برخى مى گويند؛ چگونه گناه محدود مى تواند كيفر نامحدود داشته باشد؟ آيا عذاب ابدى مجرمان، در برابر گناهان محدود شصت يا هفتاد سال، با عدل و رحمت الهى سازگار است؟ زيرا نه با عدل مى سازد و نه با عقل!

پذيرش اين موضوع برخى را چنان در تنگنا قرار داده كه ناگزير شده اند همه آيات خلود را تفسير و توجيه كنند و چنين پنداشته اند كه خلود در تمام آيات به مفهوم مقدارى از زمان است نه به معنای هميشگى و ابديت، و شواهدى از آيات نيز آورده اند.

اين گروه به آيات و روايات و اجماع عالمان اسلامى براى اثبات اين مدعا تمسك جسته اند، ليكن خلود ابدى را در عذاب جهنم، بر ذات اقدس متعال واجب نمى دانند و مى گويند خداوند متعال مى تواند سردمداران كفر و شرك را تا ابد در عذاب دوزخ قرار بدهد و مى تواند پس از مدتى آنان را آزاد سازد.

- گروه ديگرى كه اكثر آنان عارفان و فيلسوفان هستند معتقدند عذاب ابدى با فطرت توحيدى انسان و حكمت الهى ناسازگار است، ولي در صورتى كه آدم هاى لجوج و عنود كه به رغم عقل و فطرت و عوامل هدايت و بصيرت چاه را به جاي راه انتخاب کرده و فطرت خود را مسخ كنند. خود را مستحق عذاب ابدى ساخته اند.

- دسته اى مشكل عذاب ابدى را اين گونه حل و فصل کرده اند؛ كافران و تبهكاران پس از تحمل عذاب و سوختن در آتش به تدريج "طبيعت ناربه" پيدا مى كنند، يعنى با گذراندن مدتى عذاب، ديگر احساس سوزش و رنج نمى كنند. به گفته برخى از مرشدها عذاب از واژه "عذب" به معنای گوارا و خوشايند است، به همين دليل دوزخيان در حقيقت در عذاب نيستند، بلكه آتش براى آنان گوارا مى شود!

اين گروه اگر به قرآن كريم مراجعه كنند مى بينند؛ بئس مثوى الظالمين؛ جهنم جاىگاه بسيار بدى است و يا هر زمان كه پوست بدن سوخته شود، پوست تازه اى مىرويد تا عذاب را بيش تر بچشند. آيه شريفه 15 سوره مباركه محمد مى فرمايد؛ آبي به آنها داده مى شود كه تمام وجود آنها را مى سوزاند آب هاى ذوب كننده بر اين گروه گوارا باد.